

■

■

10. A NEMZETI JELKÉPEK HASZNÁLATÁNAK
ÉS A NEMZETI ÜNNEPEKRŐL VALÓ
MEGEMLÉKEZÉSNEK A JOGA

■

■

A szerb alkotmány (79. szakaszának 1. bekezdése) elismeri a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek „jelképeinek nyilvános helyeken való használatához” való jogosultságát. Az alkotmány ezzel kapcsolatban más egyéb rendelkezést nem tartalmaz.

A nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak védelméről szóló törvény 16. szakasza a nemzeti jelképek használatát a következő módon rendezi:

- „A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogosultak nemzeti jelképeket és jeleket választani és használni.
- A nemzeti jelkép és jel nem lehet azonos más ország jelképével és jelével.
- A nemzeti kisebbségek jelképeit, jeleit és ünnepeit a nemzeti tanácsok javasolják. A nemzeti kisebbségek jelképeit, jeleit és ünnepeit a Szövetségi Nemzeti Kisebbségi Tanács hagyja jóvá.
- A nemzeti kisebbségek jelképei és jelei hivatalosan kitzűzhetők a helyi szervek és közhatalmi jogosítványokkal rendelkező szervezetek épületére és helységeiben állami ünnepek és a nemzeti kisebbségek ünnepe alkalmával azokon a területeken, ahol a nemzeti kisebbség nyelve hivatalos használatban van.
- A nemzeti kisebbségek jelképei és jelei e szakasz 4. bekezdésében foglalt hivatalos használata alkalmával kötelező kitzűzni [*most – B. A.*] a Szerb Köztársaság jelképeit és jeleit.”¹

A nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsairól szóló törvény a nemzeti kisebbség jelképe mellett a nemzeti tanács jelképét („jelképeit”) is ismeri.

A nemzeti tanács általános hatáskörben (10. szakasz, 4. pont) „dönt a szimbólumairól”, és véglegesíti a nemzeti szimbólumokra, a nemzeti tanács jelképeire és ünnepeire vonatkozó javaslatokat (5. pont). A nemzeti tanács jelképét – a törvény 6. szakasza 2. bekezdésének 4. pontja szerint – a testület alapszabályában kell meghatározni.

A törvény értelmében (126. szakasz) az a jogi vagy természetes személy, amely, illetve aki zavarja a nemzeti jelképek használatára való jogot, vagy visszaél azzal, szabálysértésért 10 000-tól 30 000 dinárig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

¹ „(1) Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo izbora i upotrebe nacionalnih simbola i znamenja.

(2) Nacionalni simbol i znamenje ne mogu biti identični sa simbolom i znamenjem druge države.

Nacionalne simbole, znamenja i praznike nacionalnih manjina predlažu nacionalni saveti. Simbole, znamenje i praznike nacionalnih manjina potvrđuje Savezni savet za nacionalne manjine.

(3) Simboli i znamenja nacionalnih manjina se mogu službeno isticati tokom državnih praznika i praznika nacionalne manjine na zgradama i u prostorijama lokalnih organa i organizacija sa javnim ovlašćenjima na područjima na kojima je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi.

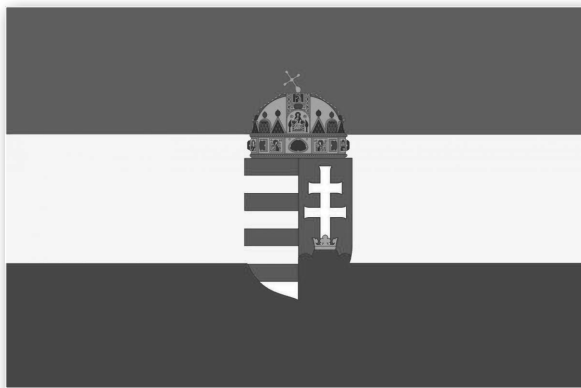
(4) Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, pri službenoj upotrebi iz stava 2. ovog člana, obavezno se ističu znamenja i simboli Savezne Republike Jugoslavije, odnosno republike članice.” (Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina. *Službeni list SRJ* [a JSZK Hivatalos Lapja], 2002. február 27. 11. sz.)

A Magyar Nemzeti Tanács (MNT) 2005. szeptember 23-án, az 5/2005. számú határozattal² elfogadta és a Köztársasági Kisebbségügyi Tanácshoz jóváhagyásra terjesztette a vajdasági magyarság jelképére és ünnepeire vonatkozó javaslatot.

A Köztársasági Kisebbségügyi Tanács 2005. szeptember 23-án megtartott ülésén jóváhagyta az MNT által elfogadott határozatot.³

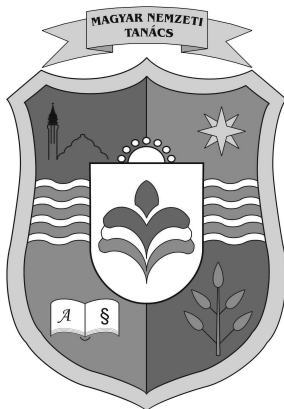
A határozat értelmében a vajdasági magyarság nemzeti jelképe három, egyenlő szélességű piros, fehér és zöld színű vízszintes sávból áll. A jelkép közepén egy hegyes talpú, hasított pajzs található, amelynek első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott, második, vörös mezejében zöld hármasként aranykoronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt, a pajzson a magyar Szent Korona nyugszik (amely nem része Magyarország hivatalos zászlójának).

A jelkép hosszának és szélességének aránya 3 : 2.

A vajdasági magyarság hivatalos zászlaja

Az MNT jelképül az alábbi címet fogadta el:

² Magyar Nemzeti Tanács, <http://www.mnt.org.rs/57-A-vajdasagi-magyarsag-nemzeti-jelkepe>

³ A mi lobogónk (zászlónk). *Magyar Szó*, 2005. december 24–26. 1.

A kisebbségvédelmi törvény 16. szakaszának rendelkezései alapján azon önkormányzatok területén, amelyekben a magyar nyelv hivatalos használatban van, a vajdasági magyarság zászlaja az állami ünnepek és a magyar közösség nemzeti ünnepein hivatalosan kitűzhető a közhatalmi szervek és szervezetek épületein, illetve helyiségeiben. Az MNT jelképe leginkább a testület ülésein és kiadványain látható.

A vajdasági magyarság nemzeti ünnepei: március 15., augusztus 20. és október 23.

A vajdasági magyarság emléknapjai: október 6. és november 1.

A vajdasági magyarság jeles napjai:

1. A magyar kultúra napja, január 22.
Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a *Himnusz* szövegének a megírását.
2. Anyanyelvi világnap, február 21.
Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) 1999-ben nyilvánította február 21-ét nemzetközi anyanyelvi nappá. 1952-ben a pakisztáni hatóságok Bangladesben az urdu nyelvet tették hivatalossá, holott a bangladesiek nyelve a bengáli volt. Utcai megmozdulások törtek ki, és a harcok során többen meghaltak. Ennek a napnak az emléke ez a világnap.
3. A magyar sajtó napja, március 15.
1848-ban e napon nyomtatták ez első szabad magyar sajtóterméket.
4. A vajdasági magyar könyv és olvasás napja, március 29.
1885-ben ezen a napon született Kosztolányi Dezső.
5. A magyar költészet napja, április 11.
1905-ben ezen a napon született József Artila.
6. A táncművészet világnapja, április 29.
1983 óta a klasszikus balett óriásának tartott Jean-Georges Noverre születésnapja a tánc világnapja.
7. Európa-nap – az Európai Unió ünnepe, május 9.
1950. május 9-én Robert Schuman lefektette a mai Európai Unió alapjait egy konkrét megvalósításokon, tényleges szolidaritásokon alapuló Európa létrehozását tűzve ki célul.
8. A nemzeti összetartozás napja, június 4.⁴
A Magyar Országgyűlés június 4-ét, a trianoni békeszerződés aláírásának napját a 2010. évi XLV. törvénnyel a nemzeti összetartozás napjává nyilvánította.
9. A vajdasági magyar irodalom napja, július 27.
1893-ban ezen a napon született Szenteleky Kornél.
10. A magyar dráma napja, szeptember 21.
1883-ban ezen a napon volt Madách Imre *Az ember tragédiája* című drámai költeményének ősbemutatója a Nemzeti Színházban.

⁴ A Magyar Nemzeti Tanács 2011. szeptember 16-i ülésén fogadta el, hogy június 4-e, vagyis a nemzeti összetartozás napja a vajdasági magyarság számára is jeles nap lesz.

11. A vajdasági magyar mozgókép napja, október 13.
Lifka Sándor 1911-ben Szabadkán e napon nyitotta meg az első önálló mozit a valamikori Hungária kávézó épületében.
12. A délvidéki magyar színjátszás napja, október 29.
1945-ben e napon avatták fel a szabadkai színházat.
13. A magyar tudomány napja, november 3.
A pozsonyi országgyűlés 1825. november 3-án döntött a Magyar Tudományos Akadémia megalapításáról.
14. A magyar közoktatás napja, november 22.
A magyarországi Pedagógusok Szakszervezete a magyar közoktatás helyzetének, gondjainak bemutatására, valós társadalmi megítélésének elősegítése céljából 1991-ben kezdeményezte, hogy november 22-én tartsák a magyar közoktatás napját.
15. A kisebbségek világnapja, december 18.
Az ENSZ nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbséghez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozata elfogadásának napja.

A vajdasági magyarság nemzeti ünnepein leginkább alkalmi művelődési műsorokkal, színházi előadásokkal, tudományos tanácskozással vagy filmbemutatóval emlékeznek meg az egyes napok jelentőségéről az egyetemes és a helybeli magyarság számára.

A délvidéki magyarság jelentős dátumai közé tartozik – habár nem számít hivatalos ünnepnek – október 21-e, a Magyar Tanszék napja is. Sinkó Ervin, költő, író, irodalomtör-

Az MNT vezetői: Várkonyi Zsolt, az MNT Közigazgatási Hivatalának elnöke, Korhecz Tamás, az MNT elnöke, Borsos Csilla alelnök, Zsoldos Ferenc alelnök

ténész, tanulmányíró, pedagógus 1959. október 21-én tartotta meg székfoglaló előadását az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Szabadság téri épületében, és ugyanezen a napon kezdte meg munkáját a Magyar Tanszék az akkor már öt éve megalakult Bölcsészettudományi Kar kötelékében. Ezt a napot a Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke magáévá tette, ehhez a naphoz köti a tanszék napját. Hagyományosan a tanszéknapi ünnepség keretében adják át a Sinkó Ervin irodalmi díjat.

■

■